บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาที่มุ่งเน้นนำผลการวิจัยมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มคุณภาพในการทำงานของผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) จำนวน 12 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 4201-1006 ปฏิบัติการบัญชีต้นทุน 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.1 คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยี สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) ต่อการใช้คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือไว้ ดังนี้

4.1 คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สัมภาษณ์ประธานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 10 คน (ดังรายนามตามภาคผนวก ก) สัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group Interview) โดยจัดสนทนากลุ่มจากพื้นฐานที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตำบลท่าผาอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมหัวข้อสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ข)

ข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ข้อ 1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือไม่

ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ 2 ถ้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน แก้ปัญหาโดยวิธีใด

สรุป ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าผา ส่วนใหญ่มอบหมายให้กรรมการที่ทำหน้าที่ทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน โดยกรรมการศึกษาจากคู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยกเว้น กองทุนบ้านหนองจอก กรรมการมีความรู้ความสามารถจัดทำบัญชีกองทุนได้

และตำบลท่าผา ได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีประจำตำบลท่าผา ทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องและงบการเงินของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินเบื้องต้น ก่อนส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตรวจและรับรองงบการเงิน

ข้อ 3 ท่านคิดเห็นอย่างไรที่ต้องนำงบการเงินให้ผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตรวจและรับรองงบการเงิน

สรุป ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าผา มีความเห็นว่าถ้างบการเงินผ่านการตรวจและรับรองจากผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านแล้ว ทำให้งบการเงินน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับและที่สำคัญเป็นข้อบังคับตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ก็จำเป็นต้องปฏิบัติ

ข้อ 4 จากแนวปฏิบัติของปี 2560 เริ่มให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนำเอกสารและงบการเงินให้ผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ตรวจรับรองงบ ท่านพบปัญหาอะไรบ้าง

สรุป ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าผา ทุกกองทุน มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ตรวจสอบบัญชีที่มาทำหน้าที่ในพื้นที่อำเภอเกาะคา เพียง 2 คน จากจำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด

78 กองทุน ทำให้จัดสรรกำไรประจำปีได้ล่าช้า กระทบกับการเบิกจ่ายเงินจากกำไรจัดสรร

ข้อ 5 ท่านคิดว่าปัญหาจำนวนผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ที่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อภาระงานและทำให้กองทุนหมู่บ้านจัดสรรกำไรประจำปีได้ล่าช้า ควรแก้ปัญหาอย่างไร

สรุป ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าผา เสนอว่าควรเพิ่มจำนวนผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ให้เพียงพอ ต่อจำนวนงบการเงินที่ตรวจและรับรองงบ เพราะถ้าผู้ตรวจสอบรับตรวจและรับรองงบการเงินมากเกินจำนวนที่เหมาะสม จะทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพในการตรวจสอบต่ำ

ข้อ 6 ท่านคิดว่า ผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน 1 คน ควรตรวจสอบงบการเงินไม่เกินกี่กองทุน

สรุป โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน 1 คน ควรรับตรวจและรับรองงบการเงินไม่เกิน 10 กองทุน

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การออกแบบ หลักการ วิธีการ การสร้างคู่มือ ตลอดจนเอกสารที่เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังต่อไปนี้

2.1 คู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.2 คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ร่าง)

2.3 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.4 ประกาศคณะทำงานกำกับดูแลการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.5 พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.6 คู่มือการดำเนินโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

2.7 หนังสือ ตำรา เกี่ยวกับหลักการบัญชี การบัญชีต้นทุน ระบบบัญชีการตรวจสอบบัญชี

ขั้นที่ 3 จัดทำคู่มือตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 2 จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 3 การเตรียมความพร้อมเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 4 การตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 5 การเขียนรายงานการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 4 นำคู่มือที่ผู้วิจัยได้จัดทำ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา การใช้ภาษา จำนวน 6 ท่าน (ดังรายนามตามภาคผนวก ค) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (ภาคผนวก ง)

คำนวณค่า IOC โดยถือค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ (ประภาพรรณ เส็งวงศ์, 2553, หน้า 69) โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่าสอดคล้องกับประเด็นที่พิจารณา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับประเด็นที่พิจารณา

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่าสอดคล้องกับประเด็นที่พิจารณา

ปรากฏว่าค่า IOC เท่ากับ 0.85 (ภาคผนวก จ)

และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับเนื้อหาและองค์ประกอบอื่นของคู่มือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา มีข้อแนะนำเกี่ยวกับการแยกประเภทกิจกรรมทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. อัตราการจัดสรรกำไรสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้

3. การตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์

ขั้นที่ 5 ทดลองใช้คู่มือ ครั้งที่ 1 โดยผู้ตรวจสอบบัญชีประจำเครือข่ายตำบล อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 5 คน ทดลองใช้คู่มือเพื่อตรวจเอกสารและงบการเงิน และผู้ตรวจสอบบัญชีเครือข่ายตำบล ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นตามแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ภาคผนวก ฉ) และแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงคู่มือ

ขั้นที่ 6 ทดลองใช้คู่มือ ครั้งที่ 2 โดยผู้ตรวจสอบบัญชีประจำเครือข่ายตำบล อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 8 คน ทดลองใช้เพื่อตรวจเอกสารและงบการเงิน และผู้ตรวจสอบบัญชีเครือข่ายตำบล ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นตามแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ภาคผนวก ช) และแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงคู่มือ

ขั้นที่ 7 ทดสอบกับกลุ่มประชากร เมื่อคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ ผู้วิจัยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านโดยใช้ คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จำนวน 9 กองทุน และตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จำนวน 5 กองทุน โดยฝึกปฏิบัติการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านร่วมกับ ผู้สอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามประกาศคณะทำงานกำกับดูแลการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 2 คน (ดังรายนามตามภาคผนวก ซ)

4.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ก่อนและหลังการใช้คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ จุดประสงค์ของการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์สมรรถนะของคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อสร้างแบบทดสอบให้ตรงสมรรถนะ ได้ดังนี้

1. อธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้
2. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้
3. จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้
4. ตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้
5. เขียนรายงานการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้

ขั้นที่ 3 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาตามคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อสร้างแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของคู่มือ ครอบคลุมเนื้อหาทุกบท จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวทั้งก่อนและหลังการใช้คู่มือ (ภาคผนวก ฌ)

ขั้นที่ 4 นำแบบทดสอบที่สร้าง ปรับปรุง และตรวจสอบเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ทดสอบประสิทธิภาพแบบทดสอบ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98 (ภาคผนวก ญ)

ขั้นที่ 5 นำแบบทดสอบไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

4.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ที่มีต่อคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้น 1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี

และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้น 2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ด้านคำแนะนำการใช้คู่มือ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ และด้านการนำไปใช้

ขั้น 3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เสนอผู้เชี่ยวชาญ ปรังปรุง แก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง (ภาคผนวก ฎ)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวบรวมจาก

1.1 จากการสัมภาษณ์ประธานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน10 คน

1.2 จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 คน

1.3 จากแบบสอบถามจากผู้ตรวจสอบบัญชีประจำเครือข่ายตำบล จำนวน 28 คน

1.4 จากผลการเรียนของนักศึกษาจำนวน 12 คน

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้นกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 12 คน

3. การวัดความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) ที่มีต่อคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) จำนวน 12 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. หาประสิทธิภาพคู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การหาประสิทธิภาพ ใช้สูตร E1/E2

2. หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence)

3. เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ก่อนและหลังการใช้คู่มือ โดยการทดสอบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.) แปรผล

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้คู่มือการตรวจสอบบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปรผล